

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (P. Păun)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
„MoldTrans-Tur”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Agenția Națională Transport Auto împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur”, intervenient accesoriu Întreprinderea de
Stat „Gările și Stațiile Auto” cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 03 decembrie 2018 Agenția Națională Transport Auto a depus cerere de
chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Societății
cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur”, intervenient accesoriu Întreprinderea
de Stat „Gările și Stațiile Auto” privind retragerea autorizațiilor de transport rutier
de persoane prin servicii regulate în trafic internațional.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătorii Chișinău, sediul Centru
acțiunea a fost admisă.

Au fost retrase autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii
regulate în trafic internațional nr. 0114867 din 19 februarie 2018 pentru cursa
Bălți 06.30- Singureni 09.10 și nr.0108518 din 26 aprilie 2016 pentru cursa Bălți
17.00-Singureni 17.40, eliberate de Societatea cu Răspundere Limitată
„MoldTrans-Tur”.

S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur” în
beneficiul statului suma de 1000 de lei, cu titlu de taxă de stat.

La 06 februarie 2019 Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur” a
depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost
restituită cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 20 martie 2019 Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur” a
declarat recurs împotriva încheierii din 27 februarie 2019 a Curții de Apel
Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu
restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că, a aflat despre această cauză odată cu

recepționarea hotărârii nemotivate a primei instanțe și a cererii de chemare în judecată transmise prin același plic, acestea fiind recepționate la 17 ianuarie 2019.

Astfel, consideră, că Societatea a fost pusă în imposibilitate de a depune cererea de apel în termen, deoarece nu i s-a comunicat actul de procedură contestat în ordinea stabilită.

Examinând recursul în raport cu materialele cauzei, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează să fie respins din următoarele motive.

Colegiul consideră oportun de a învedera că, la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență este notabil că, potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018. Or, din înțelesul logico-juridic al articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ rezultă cert că, procedurile de contencios administrativ care au fost inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a acestui cod, conform prevederilor Legii nr. 116 din 19 iulie 2018.

Conform art. 243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța respinge recursul.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera că, în speță, cererea de recurs a fost depusă până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, iar drept consecință, prin prisma articolului 258 alin.(3) din Codul administrativ, admisibilitatea cererii de recurs urmează a fi verificată conform prevederilor în vigoare la data depunerii acesteia.

Articolul 195 din Codul administrativ prevede că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În aceste condiții, articolul 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Prin urmare, se ajunge la concluzia că încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău intră în categoria de acte specificate în articolul 423 din Codul de procedură civilă, iar drept consecință pot constitui obiectul în procedura de recurs.

La fel, este imperios faptul că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, § 40; *Tricard vs Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 1 septembrie 2016, § 34).

La capitolul dat, articolul 425 din Codul de procedură civilă consemnează că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentului la 06 martie 2019, însă lipsesc date privind recepționarea acesteia (f.d. 57-61).

Verificând legalitatea încheierii din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie menținută din următoarele motive.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a învedera că, în sensul alin. (1), art. 369 din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1);

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

c) apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță;

d) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare;

e) apelantul solicită restituirea apelului pînă la începerea dezbaterii cauzei în fond în instanța de apel;

f) în virtutea legii, hotărîrea nu poate fi atacată în apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Conform prevederilor art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Alineatul (3) al aceluiași articol statuează, că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Prevederile alin. (4) al aceluiași articol ne indică, că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La caz, se constată că prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă.

Au fost retrase autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic internațional nr. 0114867 din 19 februarie 2018 pentru cursa Bălți 06.30- Singureni 09.10 și nr.0108518 din 26 aprilie 2016 pentru cursa Bălți 17.00- Singureni 17.40, eliberate de Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur”.

S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur” în beneficiul statului suma de 1000 de lei, cu titlu de taxă de stat (f.d.47).

Totodată, din procesul-verbal al ședinței de judecată rezultă, că recurenta nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f.d.45).

Ulterior, la 06 februarie 2019 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată, însă nu a solicitat repunerea în termen a apelului (f.d.50).

Argumentele recurente precum că, a fost pusă în imposibilitate de a depune cererea de apel în termen, deoarece nu i s-a comunicat actul de procedură contestat în ordinea stabilită se resping, deoarece în conformitate cu art. 102 alin.(4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Conform materialelor dosarului se confirmă citarea legală a recurente.

Astfel, prin încheierea din 08 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Națională Transport Auto împotriva Societății cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur”, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Gările și Stațiile Auto” cu privire la contestarea actului administrativ. Participanții la proces, inclusiv și recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur” în mod legal, prin telefonograme, au fost invitați în ședința de judecată pentru 13 decembrie 2018 ora 15.00 (f.d.34-38).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată, recurentul nu s-a prezentat la 13 decembrie 2018 și ședința a fost amânată pentru 14 decembrie 2018 ora 15.30 (f.d.42).

Ulterior, conform telefonogramei anexate la materialele dosarului, recurentul a fost anunțat despre data și ora ședinței de judecată pentru 14 decembrie 2018 (f.d.44).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată, recurentul nu s-a prezentat la 14 decembrie 2018 și fiind pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa acestuia, instanța a dispus de a considera posibilă examinarea cauzei în lipsa recurentului, deoarece sunt anexate telefonogramele care confirmă citarea legală (f.d.45).

Astfel, ședința de judecată a fost amânată, recurentul însă, fiind legal citat nu s-a prezentat.

În ședința de judecată din 14 decembrie 2018 recurentul nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței de judecată, însă în așa caz aceasta nu poate invoca necitarea.

Prin urmare, recurentul era obligat să cunoască despre data emiterii hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Articolul 56 alin.(3) din Codul de procedură civilă prevede că, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La caz, relevantă este și practica CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, unde Curtea a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat, în special atunci cînd, ca în cazul de față, legea internă nu limitează în nici un fel marja de apreciere a instanțelor naționale fie cu privire la interval, fie cu privire la motivele de repunere în termen.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „MoldTrans-Tur”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu